

Na podlagi trinajstega odstavka 121. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17 in 26/19) minister za okolje in prostor izdaja

PRAVILNIK **o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina)**

(1) Ta pravilnik ureja:

1. razvrščanje radioaktivnih odpadkov glede na stopnjo in vrsto radioaktivnosti,
2. pisne postopke, program gospodarjenja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom ter načrt ravnanja z radioaktivnimi odpadki,
3. sortiranje, predelavo in pakiranje, označevanje, shranjevanje, skladiščenje, odležavanje, oddajanje in prevzemanje ter premeščanje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva,
4. izpuščanje tekočih ali plinastih radioaktivnih odpadkov,
5. odlaganje radioaktivnih odpadkov,
6. merila sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje in odlaganje,
7. posebne zahteve za ravnanje z odpadki pri pridobivanju in predelavi jedrskih mineralnih surovin in z zelo nizkoradioaktivnimi odpadki in
8. evidence imetnikov, centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, sporočanje podatkov v centralno evidenco.

(2) S tem pravilnikom se v pravni red Republike Slovenije prenašata:

- Direktiva Sveta 2013/59/Euratom z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom in 2003/122/Euratom (UL L št. 13 z dne 17. 1. 2014, str. 1), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 152 z dne 11. 6. 2019, str. 128) in
- Direktiva Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L št. 199 z dne 2. 8. 2011, str. 48).

2. člen **(uporaba)**

Določbe tega pravilnika se uporabljajo za:

1. radioaktivne materiale v plinasti, tekoči ali trdni obliki, predmete ali opremo, ki vsebujejo radioaktivne snovi ali so radioaktivno kontaminirani, tako da presegajo ravni opustitve, če nastanejo kot odpadki sevalnih dejavnosti ali intervencijskih ukrepov in zanje ni predvidena nadaljnja uporaba v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji (v nadaljnjem besedilu: radioaktivni odpadki), in
2. izrabljeno gorivo.

3. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. embalaža so izdelki, namenjeni temu, da radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo obdajajo ali držijo skupaj zaradi shranjevanja ali varovanja, ravnanja z njimi, njihove dostave ali predstavitve na poti od kraja nastanka v predelavo, med skladiščenjem ali med odlaganjem. V embalažo so vloženi radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo neposredno ali že predhodno embalirani;
2. imetnik radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva je njihov povzročitelj ali oseba, ki ima radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v posesti (v nadaljnjem besedilu: imetnik); imetnik je lahko tudi izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (v nadaljnjem besedilu: javna služba);
3. kritičnost je stanje snovi, ko v njej poteka stabilna jedrska verižna reakcija, ki se sama vzdržuje;
4. merila sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje ali odlaganje so kakovostno ali količinsko izražena merila v zvezi z lastnostmi radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, ki jih morajo izpolnjevati radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo zaradi varnosti njihovega skladiščenja ali odlaganja;
5. odlagališče je objekt, katerega osnovni namen je odlaganje radioaktivnih odpadkov;
6. odležavanje je začasno shranjevanje ali zadrževanje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva za določen čas, zato da se zmanjša aktivnost radionuklidov ali njihova toplotna moč;
7. opustitev nadzora je postopek v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti, na podlagi katerega se z radioaktivnimi odpadki ne ravna več po predpisih, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji;
8. paket je embalaža skupaj z notranjimi pregradami ali absorpcijskim materialom, radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom. Paket je tudi nepakiran kosovni radioaktivni odpadek ali nepakirano izrabljeno gorivo;
9. pisni postopki so zapisana navodila, po katerih se ravna z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom;
10. predelava so vsi naslednji postopki obdelave radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pred skladiščenjem, prevozom ali odlaganjem:
 - postopki predobdelave, s katerimi se radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo pripravi na obdelavo;
 - postopki obdelave, s katerimi se spremenijo lastnosti radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva zaradi tehničnih, ekonomskih ali varnostnih razlogov, ali
 - postopki priprave, s katerimi se pripravijo pakirani ali nepakirani radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo v obliko, ki ustreza zahtevam za prevoz, skladiščenje ali odlaganje;
11. prehodni radioaktivni odpadki so radioaktivni odpadki, pri katerih se prej kot v petih letih odležavanja ali skladiščenja specifična aktivnost vsebovanih radionuklidov zniža na raven, pri kateri se lahko nad radioaktivnimi odpadki dovoli opustitev nadzora v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti;
12. premeščanje je interni prevoz radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva na območju objekta, v katerem se izvaja sevalna dejavnost;
13. shramba je prostor, v katerem povzročitelj ali imetnik lahko začasno shranjuje radioaktivne odpadke do njihove predaje v skladišče ali izvajalcu javne službe;
14. skladišče je jedrski objekt, v katerem se skladiščijo radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo;
15. specifična površinska kontaminacija je aktivnost, izražena v Bq na enoto površine;
16. zaostala toplota je toplota, ki nastaja zaradi radioaktivnega razpada v radioaktivnih odpadkih ali izrabljenem gorivu.

II. RAZVRŠČANJE RADIOAKTIVNIH ODPADKOV

4. člen

(razvrščanje radioaktivnih odpadkov)

(1) Radioaktivni odpadki se glede na agregatno stanje razvrščajo na trdne, tekoče in plinaste.

(2) Radioaktivni odpadki v trdni obliki se glede na stopnjo in vrsto radioaktivnosti razvrščajo v naslednje kategorije:

1. prehodni radioaktivni odpadki;
2. zelo nizkoradioaktivni odpadki so radioaktivni odpadki, ki ne potrebujejo visoke stopnje zadrževanja in izolacije (v nadaljnjem besedilu: ZNRAO), za katere lahko organ, pristojen za jedrsko varnost (v nadaljnjem besedilu: uprava), ali organ, pristojen za varstvo pred sevanji, dovolita opustitev nadzora nad radioaktivnimi odpadki;
3. nizko- in srednjeradioaktivni odpadki (v nadaljnjem besedilu: NSRAO), za katere pri ravnanju z njimi ni treba upoštevati njihove toplotne moči, razvrščajo pa se v dve skupini:
 - 3.1 kratkoživi NSRAO, pri katerih je specifična aktivnost v radioaktivnih odpadkih vsebovanih sevalcev alfa z razpolovnim časom, daljšim kot 30 let, enaka ali nižja od 4000 Bq/g v posameznem paketu, vendar v povprečju ne več kot 400 Bq/g v celotni količini NSRAO;
 - 3.2 dolgoživi NSRAO, pri katerih specifična aktivnost sevalcev alfa presega omejitve za kratkožive NSRAO;
4. visokoradioaktivni odpadki (v nadaljnjem besedilu: VRAO), ki vsebujejo radionuklide, katerih razpad sprošča toliko toplote, da jo je treba upoštevati pri ravnanju z njimi;
5. radioaktivni odpadki z naravnimi radionuklidi, ki nastajajo pri pridobivanju in predelavi jedrskih mineralnih surovin ali v drugih industrijskih procesih in niso zaprti vir sevanja v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost.

III. SPLOŠNE ZAHTEVE ZA RAVNANJE Z RADIOAKTIVNIMI ODPADKI ALI IZRABLJENIM GORIVOM

5. člen (pisni postopki)

(1) Ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom se izvaja v skladu s pisnimi postopki, ki jih določi imetnik.

(2) Obseg in vsebina pisnih postopkov sta določena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) Če je imetnik upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta, morajo biti pisni postopki iz prvega odstavka tega člena pripravljeni v skladu z imetnikovim sistemom vodenja in morajo vsebovati sestavine, ki so določene v Prilogi 1 tega pravilnika.

6. člen (program gospodarjenja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom)

(1) Imetnik, ki je upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta, mora zagotoviti, da se z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom ravna v skladu s programom gospodarjenja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom (v nadaljnjem besedilu: program), ki mora biti izdelan v skladu z nacionalnim programom ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom.

(2) Program je samostojen dokument, katerega vsebina mora biti v skladu z vsebino varnostnega poročila in ki je izdelan v skladu s Prilogo 2, ki je sestavni del tega pravilnika, in imetnikovim sistemom vodenja, ter mora vsebovati najmanj podatke o:

1. organizaciji dejavnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, vključno z opredelitvijo odgovornosti in navedbo usposobljenosti odgovornih oseb v skladu s predpisom, ki ureja pogoje, ki jih morajo izpolnjevati delavci, ki opravljajo za varnost pomembna dela v jedrskih in sevalnih objektih;
2. pisnih postopkih iz prejšnjega člena, standardih in drugih dokumentih, v skladu s katerimi se ravna z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom;
3. načinu nastajanja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva ter o kategorijah, vrstah, količinah in predvidenih količinah njihovega nastajanja po letih;
4. načinih ravnanja z radioaktivnimi odpadki oziroma izrabljenim gorivom v času nastanka programa in predvidenih načinih ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom;
5. tehničnih, organizacijskih in drugih ukrepov za zmanjševanje nastajanja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva in preprečitev škodljivih vplivov na zdravje ljudi in radioaktivne kontaminacije življenjskega okolja v času priprave programa in o predvidenih tovrstnih ukrepih v prihodnosti, vključno z optimizacijo ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom;
6. predvidenem ravnanju v zvezi s predajo radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva izvajalcu javne službe, njihovim odlaganjem, njihovem izvozu oziroma iznosom v druge države članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), opustitvijo nadzora, in drugem ravnanju v zvezi z vodenjem evidence radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva;
7. zmogljivostih ter stopnjah zasedenosti zmogljivosti za vsa ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom v času priprave programa in o predvidenih zmogljivostih ter stopnjah zasedenosti v prihodnosti za ta ravnanja;
8. uporabi, izbiri in načrtovanju ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, pri čemer mora biti ravnanje zasnovano tako, da so upoštevane medsebojne odvisnosti vseh korakov ravnanja od nastanka do odlaganja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva; in
9. načinu vodenja evidence skladiščenih oziroma odloženih radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva in načinu poročanja v centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

(3) Zavezanec iz prvega odstavka tega člena mora pregledati program najmanj vsaki dve leti. Če iz rezultata pregleda izhaja, da je treba program posodobiti, se sprememba izvede po postopku, določenem za odobritev sprememb v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost.

7. člen

(načrt ravnanja z radioaktivnimi odpadki)

(1) Imetnik, ki ni upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta, mora izdelati načrt ravnanja z radioaktivnimi odpadki (v nadaljnjem besedilu: načrt).

(2) V načrtu iz prejšnjega odstavka se smiselno prikažejo vsebine iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(3) Načrt iz prvega odstavka tega člena odobri uprava ali organ, pristojen za varstvo pred sevanji, v postopku izdaje dovoljenja za uporabo vira sevanja.

IV. POSEBNE ZAHTEVE ZA RAVNANJE Z RADIOAKTIVNIMI ODPADKI IN IZRABLJENIM GORIVOM

8. člen (sortiranje)

(1) Imetnik mora radioaktivne odpadke sortirati glede na agregatno stanje ter po kategorijah in vrstah.

(2) Imetnik mora določiti vrsto radioaktivnih odpadkov iz prejšnjega odstavka kot tipsko določeno opredelitev lastnosti glede na stisljivost, hlapljivost, topnost, gorljivost, korozivnost in druge fizikalne, kemijske in biološke lastnosti, če so pomembne za nadaljnje ravnanje z radioaktivnimi odpadki.

9. člen (predelava)

(1) Predelava radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva se mora izvajati v skladu z načrtom iz 7. člena tega pravilnika oziroma programom iz 6. člena tega pravilnika.

(2) Pri izbiri postopka predelave radioaktivnih odpadkov je treba upoštevati vse pomembne vidike vključno z:

- jedrsko in sevalno varnostjo,
- izpusti radioaktivnih snovi v okolje,
- nastankom sekundarnih radioaktivnih odpadkov v najmanjši možni meri,
- možnostjo opustitve nadzora in
- vzpostavljenim sistemom vodenja ali programom zagotavljanja kakovosti, če ne gre za upravljavca jedrskega ali sevalnega objekta.

(3) Sistem vodenja iz prejšnjega odstavka mora vsebovati tudi program zagotavljanja kakovosti, v katerega morajo biti vključeni:

- lastnosti vhodnih odpadkov za zagotavljanje obratovalne varnosti in kakovosti odpadka po predelavi,
- določitev morebitnih spremenljivk procesa, ki so pomembne za kakovost odpadka po predelavi in določitev ravni oziroma intervala odstopanj za te spremenljivke,
- zahteve za nabavo opreme in izvajanje storitev, ki lahko vplivajo na kakovost odpadka po predelavi, in
- določitev metod, načina in pogostosti kontrole, vzorčenja in testiranja.

(4) Predelani radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo morajo biti pakirani v pakete, ki morajo ustrezati merilom sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje ali odlaganje radioaktivnih odpadkov in zagotavljati skladnost z lastnostmi predelanih radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva in z nadaljnjimi postopki ravnanja.

(5) Imetnik mora vzpostaviti zahteve za identifikacijo, ocenjevanje in ravnanje s predelanimi radioaktivnimi odpadki, ki ne ustrezajo zahtevam, določenim za lastnosti odpadka po predelavi.

(6) Imetnik mora sprejeti ukrepe za ravnanje s sekundarnimi radioaktivnimi odpadki, ki nastajajo pri predelavi radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva.

(7) Imetnik, ki je upravljelec jedrskega ali sevalnega objekta, lahko za predelavo in pakiranje odpadkov uporablja mobilno enoto, za katero pa mora biti natančno določen in varen medsebojni vpliv z objektom, v katerem deluje.

(8) Uporaba mobilne enote iz prejšnjega odstavka mora biti vključena v varnostno poročilo objekta, v katerem pa morajo biti med drugim opredeljena obdobja namestitve opreme, vzdrževanje, dekontaminacija in demontaža kot tudi obdobje obratovanja.

(9) Povzročitelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva in njihov imetnik, če sta različni osebi, se morata dogovoriti in dokumentirati njune odgovornosti glede ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom.

10. člen (pakiranje)

(1) Embalaža, ki se uporablja za pakiranje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, mora skupaj z vloženimi radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom zagotavljati varnost za predvideni način in predvideno obdobje ravnanja s paketi.

(2) Embalaža mora izpolnjevati tudi zahteve v zvezi z označevanjem, evidentiranjem, merjenjem in drugimi varnostnimi, tehničnimi in organizacijskimi zahtevami v skladu s predpisom, ki ureja dejavnike sevalne in jedrske varnosti v delu, ki opredeljuje vsebino varnostnega poročila za jedrske in sevalne objekte.

(3) Uporabo posamezne vrste embalaže odobri uprava v postopku za izdajo dovoljenja za uporabo vira sevanja ali odobritve varnostnega poročila oziroma njegove spremembe.

(4) Imetnik mora k vlogi za odobritev embalaže priložiti načrt in opis embalaže ter rezultate postopkov in analiz ter drugo dokumentacijo, ki potrjuje, da embalaža ustreza predvidenemu namenu.

(5) Imetnik mora z občasnimi pregledi preverjati, ali embalaža ustreza pogojem shranjevanja ali skladiščenja. Pogostnost in način pregledov embalaže odobri uprava v postopku odobritve varnostnega poročila.

(6) Embalaža, namenjena prevažanju radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva zunaj objekta, mora ustrezati zahtevam predpisov, ki urejajo prevoz nevarnega blaga.

11. člen (označevanje)

(1) Vsi paketi z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom morajo biti opremljeni z znakom za opozarjanje na nevarnost sevanja, ki je določen v predpisu, ki ureja uporabo virov sevanja in sevalne dejavnosti, in oznako, ki omogoča identifikacijo paketa in njegove vsebine.

(2) Oznaka iz prejšnjega odstavka mora vsebovati najmanj naslednje podatke:

1. enolično identifikacijo paketa v berljivi alfanumerični in strojno berljivi obliki,
2. maso paketa,
3. kategorijo radioaktivnih odpadkov,
4. vrsto radioaktivnih odpadkov,
5. aktivnost prisotnih radionuklidov za radioaktivne odpadke in
6. največjo izmerjeno hitrost doze na površini paketa.

(3) Znak in oznaka iz prvega odstavka tega člena morata glede trajnosti ustrezati predvidenim načinom ravnanja in biti nameščena na vidnih mestih ter jasno čitljiva.

(4) Zahteve za označevanje izrabljenega goriva se uporabljajo za končno pakirno enoto, kot to omogočajo okoliščine.

(5) Upravljavec skladišča ali odlagališča radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva mora vzpostaviti sistem sledenja lokacije vsakega paketa z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom.

(6) S paketov, nad katerimi je bil opuščen nadzor po predpisu, ki ureja sevalne dejavnosti, se morajo odstraniti znaki in oznake iz prvega odstavka tega člena.

12. člen (shranjevanje)

(1) Imetnik radioaktivnih odpadkov mora radioaktivne odpadke do predaje v skladišče ali izvajalcu javne službe ali opustitve nadzora shranjevati v shrambi.

(2) Zahteve, ki jih mora izpolnjevati shramba, in pogoji shranjevanja so določeni v predpisu, ki ureja uporabo virov sevanja in sevalne dejavnosti.

13. člen (skladiščenje)

(1) Radioaktivni odpadki se skladiščijo v skladišču radioaktivnih odpadkov, izrabljeno gorivo pa v skladišču izrabljenega goriva.

(2) Imetnik mora zagotoviti skladiščenje za vse radioaktivne odpadke in vso izrabljeno gorivo, ki niso v postopku predelave, premeščanja ali shranjevanja.

(3) V skladišču je dovoljeno skladiščiti radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo, ki ustrezajo merilom sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje iz 20. člena tega pravilnika.

(4) Radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo je dovoljeno skladiščiti le v embalaži, odobreni za skladiščenje.

(5) Imetnik mora skladiščenje izrabljenega goriva in VRAO izvajati tako, da je preprečena kritičnost ter zagotovljeno odvajanje zaostale toplote.

(6) Imetnik, ki ga zavezuje upoštevanje mednarodnih obveznosti glede varovanja in vodenja evidenc jedrskih snovi, mora radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo skladiščiti tako, da je omogočeno izvajanje teh obveznosti.

14. člen (odležavanje)

(1) Imetnik mora izvajati odležavanje trdnih, tekočih ali plinastih radioaktivnih odpadkov v shrambi ali skladišču radioaktivnih odpadkov.

(2) Imetnik mora izvajati odležavanje izrabljenega goriva v skladišču izrabljenega goriva.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko imetnik izvaja odležavanje plinastih ali tekočih radioaktivnih odpadkov v skladu z dovoljenjem za uporabo virov sevanja ali dovoljenjem za obratovanje sevalnega ali jedrskega objekta.

(4) Če odležavanje radioaktivnih odpadkov oziroma izrabljenega goriva iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena poteka v skladišču, se za skladišče uporabljajo določbe prejšnjega člena.

(5) Če se pri odležavanju specifična aktivnost vsebovanih radionuklidov zniža pod ravni za opustitev nadzora v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti, se nad radioaktivnimi odpadki lahko odobri opustitev nadzora.

15. člen

(oddajanje in prevzemanje)

(1) Imetnik lahko izrabljeno gorivo ali radioaktivne odpadke, če ne gre za radioaktivne odpadke iz 22. člena tega pravilnika, odda le izvajalcu javne službe.

(2) Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za izpuste in radioaktivne odpadke, nad katerimi je opuščen nadzor, ter za radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo, ki jih imetnik začasno zaradi predelave, skladiščenja ali zaradi odlaganja izvozi ali iznese v drugo državo članico EU.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se prevzem radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško s strani Republike Hrvaške izvaja v skladu s Pogodbo med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 23/03) in v skladu s Programom odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

(4) Imetnik mora pri izvajalcu javne službe pridobiti informacije o merilih sprejemljivosti, ki jih morajo izpolnjevati radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo za prevzem v skladiščenje ali odlaganje radioaktivnih odpadkov.

(5) Upravljelec jedrskega objekta mora predati radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo pakirane v pakete, ki jih ima upravljelec jedrskega objekta odobrene v svojem varnostnem poročilu za skladiščenje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva.

(6) Pred predajo radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva iz prejšnjega odstavka mora biti paket pripravljen v taki obliki, da ustreza merilom sprejemljivosti za prevoz.

(7) Upravljelec jedrskega objekta mora imeti vzpostavljen ustrezen sistem vodenja, ki vključuje zahteve glede kvalitete radioaktivnega odpadka o čemer se mora izvajalec javne službe prepričati pred prevzemom radioaktivnih odpadkov v odlaganje.

(8) Imetnik mora pred oddajo radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva izvajalcu javne službe izročiti kopijo dokumentacije o radioaktivnih odpadkih ali izrabljenem gorivu iz evidence imetnika, ki je določena v 23. členu tega pravilnika in je pomembna za nadaljnje ravnanje z njimi.

(9) Izvajalec javne službe in imetnik morata izdelati postopke za ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki ne ustrezajo merilom sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje, odlaganje ali nadaljnjo predelavo.

(10) Imetnik in izvajalec javne službe se dogovorita o lokaciji prevzema radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva za skladiščenje ali odlaganje, če dogovor ni dosežen se prevzem izvede na lokaciji imetnika.

(11) Imetnik in izvajalec javne službe morata ob prevzemu dokumentirati prenos radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva drugi osebi.

(12) Imetnik, ki je radioaktivne odpadke oddal izvajalcu javne službe, mora o tem v osmih dneh obvestiti upravo ali organ, pristojen za varstvo pred sevanji.

16. člen (premeščanje)

Imetnik lahko izvaja premeščanje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva znotraj jedrskega ali sevalnega objekta v skladu z varnostnim poročilom in pisnimi postopki.

17. člen (izpuščanje tekočih ali plinastih radioaktivnih odpadkov)

(1) Izvajanje sevalne dejavnosti mora potekati tako, da izpusti tekočih ali plinastih radioaktivnih odpadkov v okolje ne presegajo odobrenih mejnih vrednosti.

(2) Izvajalcu sevalne dejavnosti potrdi mejne vrednosti iz prejšnjega odstavka v postopku izdaje dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali dovoljenja za uporabo vira sevanja ali odobritve varnostnega poročila uprava, izvajalcu sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterini pa organ, pristojen za varstvo pred sevanji.

(3) Pri odobritvi mejnih vrednosti iz prejšnjega odstavka tega člena se smiselno upošteva optimizacija varstva pred sevanjem in dobra praksa pri obratovanju podobnih objektov.

(4) Imetnik radioaktivnih odpadkov mora skrbeti, da je izpuščanje tekočih oziroma plinastih radioaktivnih odpadkov v okolje nadzorovano in čim manjše.

(5) Tekoči ali plinasti radioaktivni odpadki, ki niso prehodni radioaktivni odpadki ali jih ni dovoljeno izpuščati v okolje, se morajo predelati v trdno agregatno stanje.

18. člen (prepoved redčenja)

Prepovedano je namerno redčenje radioaktivnih odpadkov ali delitev na več delov z manjšo aktivnostjo, da bi tako zadostili pogojem za opustitev nadzora, razen če gre za odobreno izpuščanje tekočih ali plinastih radioaktivnih odpadkov iz prejšnjega člena.

19. člen (odlaganje)

(1) Radioaktivne odpadke v trdni obliki, ki niso prehodni radioaktivni odpadki, ZNRAO ali odpadki z naravnimi radionuklidi, je dovoljeno odlagati le v odlagališče radioaktivnih odpadkov.

(2) Izpolnjevanje zahtev, ki jih mora zagotavljati odlagališče, ter pogojev odlaganja preveri uprava v postopku izdaje dovoljenj za gradnjo, poskusno obratovanje in obratovanje odlagališča ter njegovo zaprtje.

(3) V odlagališče je dovoljeno odlagati radioaktivne odpadke, ki ustrezajo merilom sprejemljivosti za prevzem v odlaganje iz 20. člena tega pravilnika.

(4) Pakirane radioaktivne odpadke je dovoljeno odlagati le v embalaži, odobreni za odlaganje.

(5) Odlaganje VRAO se mora izvajati tako, da je poleg izpolnjevanja drugih zahtev preprečena kritičnost in zagotovljeno odvajanje zaostale toplote.

20. člen

(merila sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje ali odlaganje)

(1) Merila sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva ali odlaganje radioaktivnih odpadkov morajo vsebovati omejitve za:

1. vsebnost sevalcev in specifično aktivnost,
2. hitrost doze na površini in na referenčnih razdaljah od površine paketa,
3. specifično površinsko kontaminacijo,
4. trdnost,
5. izlužljivost,
6. korozivnost,
7. kemijsko stabilnost,
8. tvorjenje toplote,
9. degradacijske učinke sevanja, tj. spremembe lastnosti snovi zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem,
10. spremembo prostornine,
11. vnetljivost,
12. tvorjenje in vsebnost plinov,
13. vsebnost toksičnih snovi,
14. vsebnost organskih snovi, ki lahko vplivajo na mikrobiološko degradacijo,
15. vsebnost proste tekočine,
16. prisotnost kelatnih in drugih kompleksov,
17. eksplozivnost,
18. gorljivost,
19. odpornost proti koroziji,
20. prepustnost in poroznost,
21. delež praznin,
22. kritičnost,
23. ustreznost načina označevanja paketov z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom,
24. ustreznost embalaže in način pakiranja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka morajo merila sprejemljivosti iz prejšnjega odstavka zajemati tudi druge omejitve, opredeljene v varnostnem poročilu za posamezno skladišče ali odlagališče, oziroma so lahko omejitve glede posameznih lastnosti iz prejšnjega odstavka izvzete iz meril sprejemljivosti, če je tako opredeljeno v varnostnem poročilu za posamezno skladišče ali odlagališče.

(3) Merila sprejemljivosti za odlaganje morajo zajemati tudi merila, s katerimi se zagotovi, da bodo radioaktivni odpadki, sprejeti v odlagališče, kemijsko in fizikalno stabilni za obdobje, za katero je izdelano varnostno poročilo, in skladno s komponentami odlagališča.

(4) Merila sprejemljivosti iz prvega odstavka tega člena se morajo določiti za posamezni paket, za skladiščno ali odlagalno enoto in za celotno skladišče ali odlagališče.

(5) Merila sprejemljivosti iz prvega odstavka tega člena pripravi upravljavec skladišča oziroma odlagališča. Uprava jih odobri v mnenju h gradnji, pri odobritvi poskusnega obratovanja in v dovoljenju za obratovanje skladišča oziroma odlagališča.

21. člen

(odpadki pri pridobivanju in predelavi jedrskih mineralnih surovin)

(1) Rudarska in hidrometalurška jalovina, ki nastane pri pridobivanju jedrskih mineralnih surovin in vsebuje radioaktivne snovi nad ravno opustitve nadzora v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti, se razvršča v kategorijo radioaktivnih odpadkov z naravnimi radionuklidi.

(2) Rudarska in hidrometalurška jalovina iz prejšnjega odstavka se odlaga na odlagališče rudarske ali hidrometalurške jalovine.

(3) Uprava v mnenju h gradnji, odobritvi poskusnega obratovanja, v dovoljenju za obratovanje oziroma zaprtje odlagališča presoja izpolnjevanje zahtev, ki jih mora zagotavljati odlagališče rudarske ali hidrometalurške jalovine, ter pogojev odlaganja.

(4) Na odlagališča rudarske in hidrometalurške jalovine se sme odlagati tudi druge radioaktivne odpadke z naravnimi radionuklidi razen zaprtih virov.

(5) Z radioaktivnimi odpadki z naravnimi radionuklidi se mora v času obratovanja objekta za predelavo in pridobivanje jedrskih mineralnih surovin ravnati v skladu z odobrenim varnostnim poročilom.

22. člen

(ravnanje z zelo nizkoradioaktivnimi odpadki)

(1) ZNRAO se sme odlagati kot neradioaktivne odpadke, reciklirati in ponovno uporabiti pod pogojem, da so izpolnjena splošna merila za opustitev nadzora iz zakona, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, in merila za izvetje iz predpisa, ki ureja sevalne dejavnosti, na podlagi katerih lahko uprava ali organ, pristojen za varstvo pred sevanji dovolita opustitev nadzora nad radioaktivnimi odpadki.

(2) Izpolnitev pogoja iz prejšnjega odstavka se za predlagani način ravnanja dokazuje v postopku odobritve opustitve nadzora v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti.

V. EVIDENTIRANJE IN POROČANJE

23. člen

(evidence imetnikov)

(1) Imetnik, ki shranjuje, skladišči, predeluje ali odlaga radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo, in imetnik, ki izpušča radioaktivne odpadke, mora o radioaktivnih odpadkih ali izrabljenem gorivu sproti voditi evidence o:

- njihovem shranjevanju,
- njihovi predelavi v tehnološkem procesu,
- njihovem skladiščenju ali izpuščanju,
- opustitvi nadzora, recikliranju ali ponovni uporabi,
- njihovi oddaji izvajalcu javne službe in

- začasnem ali trajnem izvozu ali iznosu.

(2) Evidence iz prejšnjega odstavka morajo za vsak paket vsebovati podatke o preteklem ravnanju in podatke, ki so pomembni za izpolnjevanje meril sprejemljivosti za prevzem v skladiščenje ali odlaganje ter za nadaljnje postopke ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom oziroma ki so pomembni za varnost in kakovost odpadka po predelavi.

(3) Evidenca o izpuščanju radioaktivnih odpadkov mora za vsak posamezen izpust vsebovati najmanj podatke o izvoru, količini izpuščenih radioaktivnih snovi in podatke, iz katerih je mogoče ugotoviti, da niso bile prekoračene odobrene vrednosti izpusta.

(4) Imetnik mora voditi evidence iz prvega odstavka tega člena v skladu s programom iz 6. člena tega pravilnika oziroma načrtom iz 7. člena tega pravilnika. Imetnik mora shranjevati dokumentacijo in podatke iz evidence o:

- shranjevanju: še dve leti po prenehanju shranjevanja;
- predelavi v tehnološkem procesu: še dve leti po zaključku predelave;
- skladiščenju: še deset let po prenehanju skladiščenja;
- izpuščanju: trajno;
- opustitvi nadzora, recikliranju ali ponovni uporabi: še dve leti po opustitvi, recikliranju ali ponovni uporabi;
- oddaji radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva izvajalcu javne službe: še dve leti po oddaji in
- začasnem ali trajnem izvozu ali iznosu: še dve leti po končanem izvozu ali iznosu.

(5) Imetnik mora v primeru stečaja ali likvidacije predati dokumentacijo iz prejšnjega odstavka in evidenco iz prvega odstavka tega člena pravni osebi, ki prevzema odgovornost za nadaljnje ravnanje, ter o tem obvestiti upravo.

(6) Zahteve iz tega člena se smiselno nanašajo tudi na evidence, ki jih o radioaktivnih odpadkih ali izrabljenem gorivu in o njihovem povzročitelju mora voditi izvajalec javne službe in katerih podatke in dokumentacijo hrani še dve leti po prevzemu.

(7) Izvajalec javne službe mora shranjevati podatke o odloženih radioaktivnih odpadkih do konca izvajanja dolgoročnega nadzora odlagališča.

24. člen

(centralna evidenca radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva)

(1) V centralni evidenci radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki jo vodi uprava (v nadaljnjem besedilu: centralna evidenca), se vodijo podatki o radioaktivnih odpadkih in izrabljenem gorivu, ki:

- so pri imetnikih,
- so bili izpuščeni v okolje,
- so v tujini zaradi predelave,
- so bili oddani izvajalcu javne službe,
- jim je bil opuščen nadzor in
- so bili trajno izvoženi ali izneseni v tujino.

(2) Centralna evidenca se vodi po koledarskih letih nastanka radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva.

(3) Oblika podatkov v centralni evidenci je določena v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika, za:

- trdne ali tekoče radioaktivne odpadke: v preglednicah I.a, I.c in I.d,
- izrabljeno gorivo: v preglednicah I.b in I.d.

(4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se lahko posamezne vsebine centralne evidence vodijo v ločenih evidencah ali bazah.

25. člen

(sporočanje podatkov v centralno evidenco)

(1) Imetnik radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva mora sporočiti podatke v centralno evidenco v obliki iz četrtega odstavka prejšnjega člena.

(2) Imetnik mora vsako leto do konca februarja poslati v centralno evidenco v elektronski obliki poročilo o:

- stanju ob koncu preteklega koledarskega leta,
- spremembah inventarja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva v preteklem koledarskem letu.

(3) K poročilu iz prejšnjega odstavka mora imetnik priložiti informacije, ki pojasnjujejo spremembe inventarja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva.

(4) Na zahtevo uprave mora imetnik poslati tudi druge podatke in dokumentacijo iz evidenc iz 23. člena tega pravilnika.

VI. PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

26. člen

(uskladitev)

Izvajalec javne službe mora v treh letih po uveljavitvi tega pravilnika izdelati spremembe meril sprejemljivosti za skladiščenje ali odlaganje iz 20. člena tega pravilnika.

27. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (Uradni list RS, št. 49/06 in 76/17 – ZVISJV-1).

28. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-116/2021
Ljubljana, 20. julija 2021
EVA 2021-2550-0009

Mag. Andrej Vizjak
minister
za okolje in prostor

[Priloga 1: Vsebina pisnih postopkov za ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom](#)

[Priloga 2: Vsebina programa gospodarjenja z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom](#)

[Priloga 3: Vodenje centralne evidence](#)